

Márk evangéliuma

Lekció: Ézs. 49.14-26
Textus: Mk. 3.20-35

2010. ápr. 25
Gazdagrét

Kint vagy bent?

Kint vagy bent? Ki van kint, és ki van bent? Mi bent vagyunk egy templomban, mások kint vannak az utcán – vasárnap délelőtt. Egy másik olvasat szerint azonban ők vannak bent – hiszen a társadalom többsége nincs templomban vasárnap délelőtt – mi pedig kívül, hiszen kiléptünk azok közül, aki vasárnap soha sincsenek templomban. Mi Isten országában bent vagyunk, mondjuk; ők kint, de az is igaz, hogy ők vannak bent, mi kint. Minden nézőpont kérdése.

Hasonló kérdéseket vet fel számunkra – akik bent vagyunk – Márk evangéliuma Jézussal kapcsolatosan. Jézus bent van egy házban – vitázik az írástudókkal -, majd családjával szemben – akik kívül vannak – a vele bennlévőkről mondja, hogy ők anyja és testvérei. Hová tartozik Jézus – és vele együtt mindazok, akik követik őt? Hogyan viszonyul a társadalomhoz és a családhoz? Milyen szempontból nézve van – és vagyunk vele mi is – kint, ill. bent? Mi az a mérce, ami igazán számít? Hiszen van, amiből kívültre szorultunk, és ez bánt; van, amiből kint vagyunk, de ez jó; van, amiben bent vagyunk, pedig inkább kint lennénk; és van, amiben bent vagyunk – és bent is szeretnénk maradni. Ugyanakkor mindezek nem ritkán feszültségben állnak egymással, hiszen ha az egyik oldalon célhoz érünk, lehet, hogy a másik oldalon elvesztünk valamit. Mi az, tehát, a mi igazán számít? Mi a szilárd pont, az a mérce, amihez lehet – és főleg érdemes! – viszonyítani, hogy mi van kint és mi van bent? A mai szakasz ebbe a kérdésbe ad bepillantást: mi az, ami Jézust – és azokat, akik vele vannak - meghatározza? Hogyan helyezi el Jézus önmagát? Hol van az a szilárd, biztos pont, amire felépíti, hogy kicsoda, mit tesz, hogyan viszonyul másokhoz, miből marad ki, és mibe lép be? Jézus válasza: az egyedüli, ami számít, amire érdemes építeni, az Atya akaratának cselekvése. Az igazi mérce az engedelmesség Isten akaratának. Ez jelöli ki Jézus és követői helyét, ez határozza meg a kint és a bent határait; 1. Mert aki Isten akaratát cselekszi, az konfliktusba kerül (kint lesz), 2. Mert aki Isten akaratát cselekszi, új családot nyer (bent lesz). 3. Hogyan lehet Isten akaratát cselekedni?

I. Aki Isten akaratát cselekszi, az konfliktusba kerül (kint lesz)

A felolvasott szakasz két eseményből áll: Jézus és hozzátartozói (családja), valamint Jézus és az írástudók konfrontációja. A család nem érti, hogy mi zajlik Jézussal. Hatalmas tömeg követi minden lépését, bármerre jár, gyógyulások, szabadulások történnek, és úgy látják, hogy mindez fiuk, testvérük kárára megy: „*még enni sem tudtak emiatt.*” Egy igazi édesanyát, rokonságot mi ijeszt meg annál jobban, minthogy arra, amit szerettük csinál, az egészsége mehet rá? Persze ennél sokkal súlyosabb a helyzet, hiszen amikor ezek a hírek Jézusról eljutottak a családjához, azok „*elindultak, hogy elfogják, mivel azt mondták: magán kívül van.*” Ez azért nem jelentéktelen vád, még akkor sem, ha az aggodalmat, a féltést, a meg nem értést érezzük mögötte. Lényegében

mégis csak azt állítják, hogy örült. A jelenet azzal végződik, hogy Jézus anyja és testvérei megérkeznek, megállnak a házon kívül, beküldenek Jézusért, aki – körbenézve a vele bent ülőkön - igen kemény választ ad: „*Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?*”

Ez a családi konfliktus súlyos, hiszen egyik oldalról az a feltételezés hajtja, hogy a fiú – akiről mi tudjuk, hogy Isten országát hirdeti - elvesztette az eszét, a másik oldalról meg úgy tűnik, hogy megtagadja a családját, ami a korabeli, a miénknél sokkal tekintélytisztelőbb világban óriási botránynak számított. Márk evangélista azonban – azzal, hogy Jézus családi összeütközését párhuzamba állítja az írástudókkal való vitával - gondoskodik arról, hogy még ijesztőbbnek lássuk a helyzetet. Először is az ún. szendvics technikával szétválaszthatatlanul összefűzi a két jelenetet, hiszen a családi történetbe ékeli be a jeruzsálemi írástudók érkezését. Másodszor pedig a Jézus elleni vádak is párhuzamba állítja: az írástudók azzal magyarázzák Jézus letagadhatatlan csodáit, hogy démon, sőt, maga a Sátán van benne, és innen az erő, márpedig a korabeli gondolkodás szerint a „magán kívül van” és az „ördög van benne” nem állnak messze egymástól. Azaz hiába próbálnánk szépíteni a helyzetet, a családi konfliktus párhuzamba került azzal az igen súlyos összeütközéssel, amelyben Jézust ördögi, okkult manipulációval vádolják, és amely vádra válaszul Jézus odajut, hogy az egyetlen megbocsáthatatlan bűnről, a Szentlélek káromlásáról szól.

Jézus menthetetlenül kívülre került. Annak következményeként, hogy hirdette Isten országát, konfliktusban, és ezzel együtt a családján és a vallási tradíción kívül találta magát. A családja, ha nem is formálisan, de kiveti, hiszen az ellenségei oldalán áll, az egyháza pedig teljesen egyértelműen elutasítja. Kint van, és kívül lenni – valljuk meg! – nem jó, sőt, nehéz és keserves. Különösen akkor, ha ez a Jézus iránti engedelmességből fakad. Egyszer beszéltem egy testvérünkkel, aki – Isten Lelke által felbuzdulva, megelevenítve – saját gyülekezetében a lelkipásztora beleegyezésével kezdett el egy Alpha kurzust. Voltak, akik megtértek, voltak, akik megújultak hitükben, elkezdtek istentiszteletre járni, de a lelkipásztor mintha megijedt volna: mit fognak mondani mások, hova vezet ez az út? Ezért megvonta a támogatását. Ismerősöm – ha nem is így fogalmazott – de azt élte meg: kívül van, nem kell a szolgálata, pedig egyértelműen áldást hozott. Sok keserűség és csalódás volt a hangjában. Mindez azért, mert Jézust szeretné hirdetni, az ő akaratát cselekedni.

Talán még fájdalmasabb a család, a szereteteink értetlensége, közömbössége, többek esetében szembenállása, gúnyolódása. Újra és újra átéljük ezt azok, akik Jézushoz fordulnak, és új módon kezdenek el élni. Amikor a családtagok azt látják, hogy a hited miatt egészen máshogyan intézed az anyagi ügyeidet, másképpen viszonyulsz a pénzhez, azt mondják, megörültél, mi lesz így veled. Amikor Isten szerinti módon akarod formálni a kapcsolatodat, azt hallod, bolond vagy, ebben a világban ki látott már ilyet? Amikor szolgálni kezdesz a gyülekezetben, ingyen adsz az idődből, az energiádból, azt mondják, hogy ez már túlzás, miért nem a családdal törödsz... Ha cselekszed Isten akaratát, azaz döntéseidben megjelenik a hited, a barátaid, a családot – talán éppen aggodalomba csomagolva – neked esnek. Konfliktus születik, és egyszer csak ki kell mondanod, néven kell nevezned a valóságot: kívülre kerültél, Jézussal együtt kint vagy. Ez nem azt jelenti, hogy nincs kapcsolatod a családdal, hogy ott hagyod őket; sokszor csak egy benső, lelki kívülre kerülést jelent. Jézus követésének lehet a családdal való meg hasonlítás a következménye, de semmiképpen sem a feltétele. Nem keressük ezt a konfliktust, és nem

is akarjuk a magunk hitét ezzel igazolni. De ha létrejön, fel kell tenni a kérdést: hol vagyok? Kint vagy bent? És akármilyen fájdalmas is, meg kell adni a választ: Jézus kívülrre került, és vele együtt te is. Miért fontos ezt látni? Azért, mert Jézus követése nem „kint is vagyok, bent is vagyok”. Sokan pedig éppen ezt a bűjőcskát játsszák, mert félnek. A munkahelyen vagy a családban is bent akarnak lenni, hasonulnak, de az Isten népében, az Isten országában is bent akarnak lenni. Nem az Isten akaratának cselekvése motiválja őket, hanem az, hogy mindenhol bent legyenek. Hiszen olyan jó lenne mindenhol bent lenni! De sajnos ez nem lehetséges – Jézus is kívülrre szorult. Az egyik újszövetségi elnevezés az egyházra görögül „ekklésia”, a kihívottak közössége. Természetesen az a Jézus, aki valahonnan kihívott valamibe be is hívott; az, hogy valaki kívülrre került nem jelenti azt, hogy sehol nem lenne bent, azaz nem lenne otthon. De a „kint is vagyok bent is vagyok” vonzó megoldása nem megoldás, nem boldogság, hanem gyávaság és nyomorúság. Ezért fontos, hogy így lásd Jézust, és azt a mércét, ami őt vezérli: aki nem az Isten akaratát cselekszi, azokkal Jézus nincs bent. Mert a bent az ő számára, és az őt szeretők számára az Atyának való engedelmességhez tartozik.

Ugyanakkor kintről mindig van út befelé Jézushoz és az ő közösségéhez. Ezt hirdeti meg Jézus mondata az írástudóknak: „*minden bűn meg fog bocsáttatni az emberek fiainak...*” Jézus oldaláról nézve a bűn rekeszt ki az Istennel való közösségből, és éppen ezért döntő, hogy a kívülrre szorulás nem végleges, nem menthetetlen. Minden bűnre van bocsánat, kivéve az egyetlenre, amikor valaki semmiképpen nem akarja felismerni és elismerni Isten munkáját, hiszen ő nem is látja be, hogy bocsánatra van szüksége. Ez az írástudók tragédiája. Ugyanakkor Jézus családjának tagjait később a Jézusban hívők között találjuk (vö. ApCsel. 1.14) Mindezzel meg is érkeztünk a következő állításhoz:

II. Aki Isten akaratát cselekszi, az új családot nyer (bent lesz)

Jézus a kettős elutasítás vagy kivettetés után bent ül a házban az őt követő sokasággal, és így szól: „*Íme, az én anyám és az én testvéreim.*” Hogyan értsük ezt? Vajon mennyire valóságos Jézusnak, hogy ezek az ő új családja? Nem csak kínjában, magányában, egyfajta csökönységben mondja ezt, nem csak valami pótlék az igazi helyett, nem csak valami gyenge önigazolás, maga-bizonygatás egy ilyen kijelentés? Arról, hogyan lesz családdá Isten népe, hallgassunk meg egy bizonyágtételt Gyura Gábortól és Anikótól! ...

A jézusi családhoz az tartozik, aki cselekszi Isten akaratát. Az Atya akaratának való engedelmesség erősebb kötelék, mint a vér szerinti családi, mondja Jézus. És ez odatartozást, bent-létet hoz létre. Gyönyörűen ír erről Visky Ferenc: „*Ahol Atya van, ott család van. Ahol család van, ott otthon van. Ahol pedig igazi otthon van, ott melegség van. Egyedül ebben az otthonban szűnhet meg idegenségünk. Itt nem vagyunk többé béresek, szolgák, zsellérek. ... Annak a kegyelme, Aki bennünket elhívott, lerontotta a válaszfalakat, és polgárságot ajándékozott nekünk a mennyei poliszban, ahová az Ő neve által befogadtatunk. Csodálatos valóban ez az atyai ház, ennek a háznak a melege, tüze!*” (Méz a sziklából, ápr. 24)

Ezzel együtt fontos azt is hangsúlyozni, hogy ez a család – amint egyetlen család sem! – nem tökéletes. A legnagyobb testvér, Jézus, igen, ő tökéletes, és teljesen cselekszi

az Atya akaratát. De ne éljen bennünk egy olyan álmokép a gyülekezetről, hogy itt tökéletes emberek tökéletes szeretettel vesznek körül, mert akkor hamar és nagyot fogunk csalódní. Amint egy család élete nem arról szól, hogy valami rózsaszín ködben lebegünk a határtalan harmóniában, úgy Jézus családjában sem így van. A családban mindig vannak terhek, van feladat, fáradtság, küzdelem, bántás és megbocsátás – nálunk is. De mégis új családot kaptunk, egy új otthon, egy új középpont adatott nekünk Krisztusban és egymásban. Bent vagyunk, Jézus családja vagyunk. A kérdés, hogy mennyire határoz meg ez a bent? Mennyire nyújt az a bent lét olyan örömet, hálát, elégedettséget, aminek tudatában vállalni és elhordozni tudjuk a Jézus követéséből esetlegesen fakadó kint létet? Eljut-e hozzánk, megragad-e minket a csoda, hogy Jézus ma is itt van velünk, körbenéz, és ezt mondja: „*Íme, az én anyám és az én testvéreim. Aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fivérem, nővérem és az én anyám.*” Ti vagytok az én családom, és én a tietek. Hozzátok tartozom, és ti hozzám. Velem vagytok, bent vagytok, és éljetez ebben teljes szabadsággal – nem kell többé bújócskázni!

III. Hogyan lehet Isten akaratát cselekedni?

Mindez persze csak akkor igaz, ha Jézus akaratát cselekedjük – de ez hogyan lenne lehetséges? Van egy kép Jézus az írástudóknak adott válaszában, ami nagyon sokat elárul erről a kérdéstről: „*Senki sincs, aki egy erős ember házába hatolva el tudná rabolni annak javait, ha csak előbb meg nem kötözi azt az erős embert; akkor kirabolhatja a házat.*” Ez a példázat, ez a történet a mi történetünk, ha tetszik, az akaratunk története. Mert tudjuk, hogy az akaratunk – fogoly. Valami, valaki erősebbnek a foglya. Hiszen gyakran nincs meg bennünk a jó akarása, vagy ha meg is van, nincs bennünk erő Isten akaratának a cselekvésére. Az erős ember házában voltunk/vagyunk mindannyian, bezárva, megkötözve, megbénítva. Ézsaiással együtt kérdezzük gyakran: „*El lehet-e venni a zsákmányt a hőstől, megmenekülhetnek-e a foglyok az erőszakostól?*” És hangzik a válasz, az örömhír, az evangélium: „*Igen! – mondja az Úr. A hőstől is el lehet venni a foglyokat, és az erőszakostól is megmenekülhet a zsákmánya.*” Hogyan? – kérdezzük, de mindjárt itt a válasz Jézus szavaiban: van valaki, aki megkötözte az erős embert, mert még erősebb, aki lefegyverezte és kirabolta azt, aki megkötözte az akaratunkat, aki fogságban és halálban tartott minket. Igen, Jézus eljött, hogy megszabadítson és kimentsen téged. Hogyan tette?

Hatalmas csodával... Hagyta magát ő, az erősebb hős, az erős ember által megkötöztetni. Hagyta magát a fára feszítettetni, kezeit és lábait szögekkel átütöni. Engedte magát legyőzni, hogy az erős ember, a Sátán, azt higgye, ő a legerősebb, hiszen megint győzött. Újabb zsákmányt szerzett, hiszen megint bevitt valakit – nem is akárkit, Isten Fiát! – saját házába, hatalmába, a halál és kárhozat világába. Oda, ahol – azt gondolta – egyedül neki van hatalma.

Három napig Jézus ott volt, megkötözve, leláncolva, holtan, vesztesen. De a harmadik napon az Atya szavára felkelt, újra élt, legyőzte a halált, és ez által megkötözte az erős embert. Kijött a sírból, hogy kihozzon téged, és akaratodat, a fogságból. Hogyan teheted az ő akaratát? Hogyan lehetsz boldogan, hálás szívvel bent? Hogyan lehetsz szabad a vágytól, hogy újra kint akarj bent lenni? Úgy, hogy Jézust, a leghatalmasabbat,

a testté lett isteni akaratot behívod, beengeded, magadba fogadod, imádságban újra és újra azt mondod: élj bennem, és legyen meg a te akaratod! Ámen!